

Saldogevende partijen stikstof N05-A

To Ministerie van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit, Natuurvergunningen
Copy Ministerie van Economische Zaken & Klimaat, Directie Transitie Diepe Ondergrond
From ONE-Dyas
Date 26 september 2023
Subject Reactie zienswijze vvgb N05-A Saldogevende partijen

Op 23 augustus 2023 is een zienswijze ingediend op de tegen het ontwerpbesluit waarbij de omgevingsvergunning voor platform N05-A ten behoeve van gaswinning door ONE-Dyas is gewijzigd in verband met een wijziging van de daaraan ten grondslag liggende verklaring van geen bedenkingen. In deze memo wordt ingegaan op de zienswijze met betrekking tot de saldogevende partijen. De saldering wordt nagelopen aan de hand van een aantal stappen, wat tot de volgende inhoudsopgave heeft geleid.

Inhoudsopgave

1	Referentiedatum Natura 2000-gebied Duinen Schiermonnikoog	2
2	Extern salderen met PAS-vergunningen	2
3	Dijksterweg, Kloosterburen	3
3.1	Saldogevende vergunning.....	3
3.2	Inzet jongvee voor gasveld N05-A	4
3.2.1	Feitelijke realisatie	4
3.2.2	Borging van de depositiedaling.....	4
3.3	Inzet melkkoeien voor gasveld N05-A	5
3.3.1	Feitelijke realisatie	5
3.3.2	Borging van de depositiedaling.....	5
4	Skânserwei, Anjum.....	5
4.1	Saldogevende vergunning.....	5
4.2	Feitelijke realisatie	6
4.3	Borging van de depositiedaling.....	6
5	Vliedorpsterweg, Houwerzijl.....	6
5.1	Referentiedatum Natura 2000-gebied Duinen Schiermonnikoog	6
5.2	Feitelijke realisatie	7
5.3	Borging van de depositiedaling.....	7
6	Additionaliteitstoets	7
7	Conclusie	8

Saldogevende partijen stikstof N05-A

1 Referentiedatum Natura 2000-gebied Duinen Schiermonnikoog

Allereerst wordt opgemerkt dat als referentiedatum van het N2000-gebied Schiermonnikoog 24 maart 2000 geldt. Dit is van belang indien gesaldeerd wordt met stikstofruimte waar geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming aan ten grondslag ligt, maar een andersoortige vergunning. Bij iedere saldogever wordt nagegaan of dit van toepassing is.

2 Extern salderen met PAS-vergunningen

Volgens rechtspraak van de Afdeling kan extern worden gesaldeerd met PAS-vergunningen:

“Mag extern worden gesaldeerd met een PAS-vergunning?”

31. De omwonenden en VGNB, VGHB en FBL stellen dat ten onrechte extern is gesaldeerd met de natuurvergunning voor de melkveehouderij aan de [locatie 1] in Drunen. Volgens de omwonenden en VGNB is deze toestemming gebaseerd op het Programma Aanpak Stikstof (hierna: PAS). Omdat de passende beoordeling die ten grondslag ligt aan het PAS gebrekkig is verklaard, kan de vrijgekomen depositieruimte niet worden ingezet ten behoeve van extern salderen, zo stellen zij.

31.1. Op 8 december 2016 heeft het college van gedeputeerde staten een verklaring van geen bedenkingen (hierna: de vvgb) verleend ten behoeve van de omgevingsvergunning die op 22 juni 2017 door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heusden voor in ieder geval de activiteiten milieu en natuur voor de melkveehouderij aan de [locatie 1] in Drunen (hierna: de omgevingsvergunning van 22 juni 2017) is verleend.

De Afdeling overweegt als volgt. De omgevingsvergunning waarvan deze natuurtoestemming deel uitmaakt was ten tijde van het sluiten van de overeenkomst over het intrekken daarvan van kracht. De rechtmatigheid hiervan ligt in deze procedure niet ter beoordeling voor. In r.o. 32.7 van de uitspraak van de Afdeling van 29 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1603, is vermeld dat de PAS-uitspraak vergunningen niet ongeldig maakt die met het PAS-regime zijn verleend en die in rechte onaantastbaar zijn. Daarmee is bedoeld dat iemand die met toepassing van het PAS-beoordelingskader een vergunning heeft gekregen waartegen geen beroep meer mogelijk of aanhangig is, na de PAS-uitspraak nog steeds een vergunning heeft voor die activiteit. Het betoog slaagt daarom niet.”

Het AquaPri arrest ziet op een specifieke (Deense) situatie die niet vergelijkbaar is met de in deze procedure voorliggende situatie. ONE-Dyas wijst in dat verband op de kamerbrief van de minister van Natuur en Stikstof van 19 december 2022. In die brief wordt toegelicht dat de situatie in het arrest van het Europese Hof een andere situatie betreft dan de situatie van PAS-vergunninghouders.

ONE-Dyas vindt ook steun in een uitspraak van de meervoudige kamer van de rechtbank Overijssel, waarin terecht onder meer wordt gewezen op de specifieke situatie die in het AquaPri-arrest aan de orde was:

“De verwijzing van eiseres naar het arrest van het Hof van 10 november 2022 leidt niet tot een gegrond beroep. In de zaak waarop het arrest van het Hof van 10 november 2022 ziet, gaat het om een situatie waarin voor een project een vergunning is afgegeven waarin de

Saldogevende partijen stikstof N05-A

voortzetting van de exploitatie afhankelijk is gesteld van de voorwaarde dat een nieuwe vergunning zou worden verkregen. Dat is een andere situatie dan de onderhavige, waarin het gaat om de vraag of verweerder terecht heeft geconcludeerd dat het door [bedrijf] aangevraagde project geen significante gevolgen heeft voor een Natura 2000-gebied, omdat het, ten opzichte van de referentiesituatie uit de natuurvergunning van 17 oktober 2014, niet leidt tot extra stikstofdepositie op zo'n gebied. De rechtbank ziet niet waarom uit het arrest van het Hof van 10 november 2022 zou volgen dat het toetsingskader dat is vermeld in rechtsoverweging 4.2 van deze uitspraak in strijd is met artikel 6 van de Hrl. Eiseres heeft dat niet duidelijk gemaakt."

De Afdeling houdt vast aan het oordeel dat moet worden uitgegaan van de rechtmatigheid van een natuurvergunning, zodra deze onherroepelijk is geworden, bijvoorbeeld in de recente uitspraak over het circuit Zandvoort van 5 juli 2023 (ECLI:NL:RVS:2023:2587, r.o. 6.7).

De in de zienswijze genoemde uitspraak van de rechtbank Gelderland ziet overigens niet op saldering met een PAS-vergunning, maar op saldering met een positieve weigering om een natuurvergunning te verlenen. Uit die uitspraak kan dus niet worden afgeleid dat niet kan worden gesalderd met PAS-vergunningen.

Gelet hierop is ONE-Dyas van mening dat het volgens de (huidige) rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak (en de brief van de Minister voor Natuur en Stikstof) is toegestaan om extern te salderen met rechten die zijn ontleend aan een PAS-vergunning.

3 Dijksterweg, Kloosterburen

3.1 Saldogevende vergunning

Op 3 augustus 2016 is een vergunning Natuurbeschermingswet 1998 (hierna:: natuurvergunning), zie Bijlage 1a, verleend voor een melkrundveehouderij aan Dijksterweg in Kloosterburen. Omdat sprake is van een natuurvergunning hoeft niet teruggegrepen te worden op de situatie per datum van de referentiedatum van het N2000-gebied Duinen Schiermonnikoog van 24 maart 2000, maar kan uitgegaan worden van deze natuurvergunning. Tabel 2 uit de vergunning geeft de vergunde situatie weer.

Saldogevende partijen stikstof N05-A

Beoogde situatie in aanvraag

Er wordt vergunning gevraagd voor de beoogde activiteiten, zoals weergegeven in onderstaande tabel

Tabel 2 beoogde situatie, Dijksterweg 23, 9977 TD Kloosterburen

Diersoort	Rav-categorie	Aantal (stalnr)	NH ₃ -emissiefactor ²	Totaal NH ₃ -emissie kg/jr
Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar overig huisvestings-systeem, stal A	A3.100	65	4,4	286,00
Melkkoeien ouder dan 2 jaar overig huisvestings-systeem B	A1.100	60	13,00	780,00
Melkkoeien ouder dan 2 jaar overig huisvestings-systeem C1	A1.100	260	13,00	3.380,00
Melkkoeien ouder dan 2 jaar overig huisvestings-systeem C2	A1.100	16	13,00	208,00
Totaal				4.654,00

Figure 1 Tabel 2 Natuurvergunning Dijksterweg

3.2 Inzet jongvee voor gasveld N05-A

Op grond van de natuurvergunning van 03 augustus 2016 zijn 65 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar, overige huisvestingsystemen (A 3.100) vergund in stal A.

3.2.1 Feitelijke realisatie

De capaciteit uit de natuurvergunning is feitelijk gerealiseerd, dit is aangetoond met de Gecombineerde Opgave 2014, waarnaar gerefereerd wordt in de natuurvergunning. De stal was in ieder geval tot eind 2020 in gebruik, zie hiervoor de 'stallijst' in de opgave uit de kringloopwijzer, Bijlage 1b. Uit het fotoverslag, zie Bijlage 1c is af te leiden dat stal A momenteel niet als dierenverblijf in gebruik is. Echter kan door het plaatsen van hokafscheiding in deze stal weer vrouwelijk jongvee gehuisvest worden. Hiervoor is geen nieuwe omgevingsvergunning (bouwen) of natuurvergunning nodig, noch zijn bouwtechnische ingrepen aan de stal noodzakelijk.

3.2.2 Borging van de depositiedaling

57 dieren uit stal A zijn ingezet voor externe saldering met gasveld N05-A. De stikstofruimte voor deze dieren is ingetrokken in het besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen tot gedeeltelijke intrekking van de natuurvergunning (hierna: intrekkingvergunning 30 augustus 2023) ten behoeve van gasplatform N05-A, zie Bijlage 1d.¹ Tenslotte zijn de aantal stuks jongvee genoemd in de koopovereenkomst tussen de boer en de aankopende makelaar, Bijlage 1e. De koopovereenkomst tussen de makelaar en ONE-Dyas (Bijlage J) heeft betrekking op en refereert naar het

¹ GS Groningen, K45510 (2023-091777), d.d. 30 augustus 2023, tabel 2

Saldogevende partijen stikstof N05-A

overeenkomstnummer tussen de boer en de makelaar.² Voor alle saldogevende partijen geldt dat in de kopieën van de overeenkomsten uit privacy- overwegingen enkele gegevens zijn weggelakt, waaronder de koopsom.

De inzet voor het project blijkt tevens uit de AERIUS_2023-2024-2025(Rhb4HtGZcQxn) en uit AERIUS_2025-of-later_voljaargelektificeerdboeren(RfgB7se6dCCz). In verband met correcties zijn de AERIUS-berekeningen opnieuw uitgevoerd, zie Bijlagen E en F. Ook hierin zijn de 57 stuks jongvee opgenomen. Uit de AERIUS-berekening blijkt dat is gerekend met een afroombfactor van 0.3.

3.3 Inzet melkkoeien voor gasveld N05-A

Daarnaast zijn er voor het extern salderen 8 melkkoeien ouder dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen (A 1.100) ingezet die zijn gehuisvest in stal C1.

3.3.1 Feitelijke realisatie

De capaciteit uit de natuurvergunning is feitelijk gerealiseerd, dit is immers al aangetoond met de Gecombineerde Opgave 2014, waarnaar gerefereerd wordt in de natuurvergunning. De stal was in ieder geval tot eind 2020 in gebruik, zie hiervoor de opgave uit de kringloopwijzer, zie Bijlage 1b. Ook stal C1 kan zonder nieuwe omgevingsvergunning (bouwen) of natuurvergunning opnieuw in gebruik worden genomen voor het houden van de vergunde dieren. Stal C1 zat abusievelijk niet in het originele fotoverslag. Bijgevoegd zijn foto's genomen door medewerkers van ONE-Dyas op 7 juli 2023, zie Bijlage 1f.

3.3.2 Borging van de depositiedaling

Deze rechten zijn ingetrokken in het intrekkingvergunning 30 augustus 2023³. Voor de borging in de privaatrechtelijke overeenkomst is een addendum bij de koopovereenkomst opgesteld waarin eveneens wordt aangegeven dat het om stal C1 gaat (Bijlage 1g). In de AERIUS-berekeningen en de koopovereenkomst van de Aanvraag tot wijziging van de Wabo-vergunning voor N05-A d.d. 30 mei 2023 was namelijk abusievelijk nog stal C2 opgenomen. Om deze reden zijn nieuwe berekeningen uitgevoerd uitgaande van de dieren in stal C1, zie Bijlagen E en F. Ook na aanpassing van stal C2 naar stal C1 is sprake van een geslaagde saldering. Uit de AERIUS-berekening blijkt dat is gerekend met een afroombfactor van 0.3.

4 Skânserwei, Anjum

Ten behoeve van het extern salderen voor N05-A is gerekend met 153 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar, overige huisvestingssystemen (A 3.100) in de nieuwste AERIUS-berekeningen (Bijlagen E en F).

4.1 Saldogevende vergunning

Op 22 juli 2016 is een vergunning Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: natuurvergunning) verleend voor een melkrundveehouderij aan Skânserwei in Anjum, zie Bijlage 2a. Omdat sprake is van een natuurvergunning hoeft niet teruggegrepen te worden op de situatie per datum van de referentiedatum van het N2000-gebied Duinen Schiermonnikoog van 24 maart 2000, maar kan uitgegaan worden van deze natuurvergunning.

² Ovk stikstof ONE-Dyas, Eminent, nr. 2023-001303, d.d. 18 januari 2023 en addendum 28 maart 2023, pg 12

³ GS Groningen, K45510 (2023-091777), d.d. 30 augustus 2023, tabel 2

Saldogevende partijen stikstof N05-A

4.2 Feitelijke realisatie

Op 18 augustus 2023 hebben Gedeputeerde Staten van Friesland besloten de natuurvergunning van 22 juli 2016 volledig in te trekken, Bijlage 2d. In de intrekkingvergunning van 18 augustus 2023 staat vermeld dat stal 1 voor het houden van 200 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar, overige huisvestingssystemen (A 3.100) feitelijk is gerealiseerd en daarom mag worden betrokken bij externe saldering⁴. Dit is inclusief de 153 dieren die ingezet worden voor gasveld N05-A. De feitelijke realisatie blijkt ook uit de stallijsten, Bijlage 2e.

Zoals blijkt uit het fotoverslag, Bijlage 2f kon de stal op het moment van de intrekkingvergunning zonder dat een nieuwe omgevingsvergunning (bouwen) of wet natuurbeschermingsvergunning in gebruik worden genomen, noch zijn bouwtechnisch ingrepen aan de stal noodzakelijk.

4.3 Borging van de depositiedaling

In de intrekkingvergunning van 18 augustus 2023 is aangegeven dat de ammoniakrechten voor 153 stuks jongvee zijn overgedragen aan ONE-Dyas (locatie N05-A, Noordzee).⁵ Dit volgt ook uit de koopovereenkomst tussen de boer en de aankopende makelaar, Bijlage 2g. De koopovereenkomst tussen de makelaar en ONE-Dyas (Bijlage J) heeft betrekking op en refereert naar het overeenkomstnummer tussen de boer en de makelaar.⁶

In de AERIUS-berekening is in eerste instantie abusievelijk gerekend met 50 melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar (A 1.100). Dit is later omgezet naar vrouwelijk jongvee tot 2 jaar (A 3.100), maar per abuis is dit niet gewijzigd in de berekening. Er is daardoor abusievelijk enerzijds gerekend met een te hoge emissiefactor én anderzijds met te weinig dieren. Dit heft elkaar op. 50 dieren met een emissiefactor van 13 kg leidt tot een emissie van 650 kg. 153 dieren met een emissiefactor van 4,4 leidt tot een totale emissie van 673,2 kg. In de oorspronkelijke berekening is de totale emissie dus onderschat, daardoor komt de saldering nog steeds uit. In de aangepaste AERIUS-berekening, Bijlagen E en F, is uitgegaan van 153 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar (A 3.100). Uit de AERIUS berekening blijkt dat is gerekend met een afroombfactor van 0.3.

5 Vliedorpsterweg, Houwerzijl

5.1 Referentiedatum Natura 2000-gebied Duinen Schiermonnikoog

Voor de inrichting aan Vliedorpsterweg in Houwerzijl is geen NB-vergunning verleend, maar geldt een Wmb-vergunning van 29 januari 2001, zie Bijlage 3a⁷. Daarom moet gekeken worden naar de feitelijke of vergunde situatie op de referentiedatum van 24 maart 2000, die geldt voor N2000-gebied Duinen Schiermonnikoog. Bij de Wmb-vergunning is tevens de aanvraag gevoegd, onder meer hieruit blijkt dat er reeds een oprichtingsvergunning was onder de Hinderwet van 13 oktober 1980⁸.

De Wmb-vergunning van 29 januari 2001 betreft een revisievergunning voor een gemengd landbouwbedrijf. Het staat daarom vast dat op 24 maart 2000 feitelijk sprake was van een vergund

⁴ GS Friesland, nr. 02143524, d.d. 18 augustus 2023, pg 3

⁵ GS Friesland, nr. 02143524, d.d. 18 augustus 2023, tabel 2

⁶ Ovk stikstof ONE-Dyas, Eminet, nr. 2023-001303, d.d. 18 januari 2023, pg 12

⁷ Gemeente De Marne, kenmerk 9902372, d.d. 30 januari 2001 (het besluit is genomen op 29 januari 2001 zoals vermeld in de eerste zin van het besluit.)

⁸ Gemeente De Marne, kenmerk 9902372, d.d. 30 januari 2001, pg 2 van het pdf.

Saldogevende partijen stikstof N05-A

melkrundveehouderij en de vergunning uit 1980 van kracht was. Anders zou namelijk een oprichtingsvergunning in plaats van een revisievergunning zijn verleend. Uit de tekeningen behorend bij de Hinderwet-vergunning van 13 oktober 1980 valt op te maken dat er een vergunning was verleend voor het houden van 95 melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar⁹, overige huisvestingssystemen (A 1.100) en 53 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar¹⁰ (A 3.100)¹¹, zie Bijlage 3b. Dat blijkt uit het aantal ligboxen (20+17+7+20+31 = 95 ligboxen). Verder staan op de tekening 13 + 15 pinken vermeld. Op de tekening van het achterhuis staat 25 stuks jongvee. In totaal dus 53 stuks vrouwelijk jongvee. De revisievergunning gaat uit van 96 melkkoeien en 40 stuks jongvee. Er worden in principe 96 koeien en 28 stuks jongvee ingezet voor de saldering van N05-A. In Bijlage K is echter uitgerekend dat 95 koeien ook zouden volstaan.

5.2 Feitelijke realisatie

De feitelijke realisatie wordt verder aangetoond door de stallijst, zie Bijlage 3c. Zoals blijkt uit het fotoverslag, Bijlage 3d, kon de stal op het moment van de intrekkingsvergunning zonder dat een nieuwe omgevingsvergunning (bouwen) of wet natuurbeschermingsvergunning in gebruik worden genomen, noch waren bouwtechnisch ingrepen aan de stal noodzakelijk.

5.3 Borging van de depositiedaling

In de acceptatiebrief van de gemeente Het Hogeland d.d. 27 juni 2023 van de melding Activiteitenbesluit milieubeheer van 7 april 2023 voor de inrichting aan Vliedorpsterweg in Houwerzijl aangegeven dat de stikstofrechten van 96 stuks melkvee en 28 stuks jongvee is ingetrokken ten behoeve van het gasplatform N05-A, zie Bijlage 3e. Omdat in de eerdere acceptatiebrief deze link niet expliciet is vermeld, is de nieuwe acceptatiebrief als Bijlage 3f meegezonden. De link tussen de saldogever en saldo-ontvanger volgt ook uit de koopovereenkomst tussen de boer en de aankopende makelaar, Bijlage 3g. De koopovereenkomst tussen de makelaar en ONE-Dyas (Bijlage J) heeft betrekking op en refereert naar het overeenkomstnummer tussen de boer en de makelaar.¹² Van de overdracht is een notariële akte opgemaakt door Hekkelman notarissen. Deze is bijgevoegd als Bijlage 3h.

In de AERIUS-berekening is uitgegaan van 96 stuks melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar (A 1.100) en 28 vrouwelijk jongvee tot 2 jaar (A 3.100). Uit de AERIUS-berekeningen, Bijlagen E en F blijkt dat is gerekend met een afroombfactor van 0.3.

6 Additionaliteitstoets

Het is aan LNV om invulling te geven aan de additionaliteitstoets. Wel kan het volgende worden opgemerkt. Uit de AERIUS-berekeningen, Bijlagen E en F, blijkt dat er een permanente afname van depositie plaatsvindt op 544,30 ha met een grootste afname van 0.12 mol/ha/jr. Deze afnamen vinden plaats in de Duinen van Schiermonnikoog. De stikstofruimte is aangekocht voor een eenmalige, tijdelijke, activiteit. Gelet op de aard van de activiteiten van ONE-Dyas en het feit dat het productieplatform op een windpark wordt aangesloten zal ONE-Dyas de stikstofruimte niet voor andere activiteiten kunnen inzetten anders dan door opnieuw extern te salderen. De stikstofrechten

⁹ Dit volgt uit de 20+17+7+20+31=95 ligboxen, zie blad 2.

¹⁰ Dit volgt uit de 25j.ve (blad 1) + 13+15 pinken (blad 2)=53 jongvee

¹¹ Hinderwetaanvraag kenmerk 80-024, blad 1 (d.d. 24 april 1980) en blad 3 (d.d. 8 mei 1980)

¹² Ovk stikstof ONE-Dyas, Eminet, nr. 2023-001303, d.d. 18 januari 2023, pg 12

Saldogevende partijen stikstof N05-A

kunnen in theorie dus alleen opnieuw ingezet worden via het doorverkopen of in te zetten voor andere projecten van ONE-Dyas, waarbij opnieuw een afroomfactor van 0.3 berekend moet worden. Zodoende neemt de permanente depositie op de Duinen van Schiermonnikoog steeds verder af.

Tevens wordt gewezen op het ontwerp gebiedsprogramma voor het landelijk gebied van Fryslân.¹³

7 Conclusie

De externe salderingen van de drie saldogevende partijen zijn voldoende aangetoond als mitigerende maatregel. De emissie is betrokken van feitelijk gerealiseerde capaciteit. Er is aangetoond dat de stikstofruimte van de saldogeiver Vliedorpsterweg Houwerzijl reeds aanwezig was op de referentiedatum 24 maart 2000.

¹³ <https://www.fryslan.fr/fryslan-vraagt-rijk-om-eerste-reactie-op-ontwerp-gebiedsprogramma>